COBISS

Uputstva za preuzimanje zapisa za kontinuirane izvore iz ISSN baze podataka

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for
Library Information Systems and
Current Research Information Systems
Regionalni center za knjižnične
informacijske sisteme in informacijske
sisteme o raziskovalni dejavnosti

IZUM

© IZUM, 2025.

IZUM, COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, CONOR, SICRIS, E-CRIS, COBISS3, mCOBISS, COBISS+, dCOBISS, COBISS4, SGC, COBISS Lib, COBISS Cat, COBISS Ela su zaštićeni znaci u posedu javnog zavoda IZUM.

SADRŽAJ

1 Osnovne informacije 1

2 Opis redaktorskih specifičnosti 2

Originalni zapis u ISSN bazi podataka 2
Preuzimanje zapisa u odnosu na pojedinu vrstu građe 2
Jezik katalogizacije 2
Interpunkcija i dijakritički znaci 2
Znak za sortiranje 2
Transliteracija odnosno transkripcija 2
Polje 001 3
Polje 010 3
Polje 011 3
Polje 100 3
Polje 101 3
Polje 110 4
Polje 135 4
Polje 200 4
Polje 207 4
Polje 210 5
Polje 230 5
Polje 300 5
Polje 311 5
Polje 326 6
Polje 337 6
Blok 4XX 6
Polje 488 6
Blok 5XX 7
Polje 520 7
Polja 530, 531 7
Polje 540 7
Blok 7XX 7
Polja 71X 7
Polje 802 8
Polje 856 8

1 Osnovne informacije

ISSN (International Standard Serial Number) je međunarodni standardizovani osmocifreni broj. Kombinacijom brojeva, ISSN omogućuje jedinstvenu i neponovljivu identifikaciju naslova kontinuiranih izvora na bilo kom fizičkom nosiocu, bez obzira na mesto, odnosno državu izdavanja. Jedinstvenu identifikaciju kontinuiranih izvora čine ISSN broj, ključni naslov i skraćeni ključni naslov. Podaci se beleže u međunarodnoj ISSN bazi podataka koja je referentna baza podataka za kontinuirane izvore. Za ažuriranje i dopunjavanje baze zaduženi su nacionalni ISSN centri (http://www.issn.org/).

Za preuzimanje zapisa iz ISSN baze podataka u COBISS Cat, katalogizatorima je potrebna dozvola B2. Pored toga, katalogizatori kojiimaju dozvolu CAT_B2_CON mogu da preuzimaju zapise za kontinuirane integrativne izvore ili štampane serijske publikacije ili tekstualne elektronske serijske publikacije. Katalogizatori sa dozvolom CAT_NEWSER za uzajamnu katalogizaciju serijskih publikacija mogu da preuzimaju zapise za štampane i elektronske tekstualne serijske publikacije. Za preuzimanje kontinuiranih izvora u neknjižnom obliku katalogizatorima je, osim dozvole B2, potrebna i dozvola C (u okviru dozvole CAT_C_NBM).

Zapise za kontinuirane izvore (serijske publikacije i integrativne izvore) uvek kreiramo u masci *K – kontinuirani izvori*, bez obzira na fizički oblik izvora, a u odnosu na potpolje *001b – Vrsta zapisa* dodajemo i druga polja (npr. dodatna polja za elektronske izvore). Zapis, koji je preuzet iz ISSN baze podataka, u COBIB-u ima oznaku kreatora, gde se korisničko ime završava s donjom crtom <akronim>::<korisničko ime>_ (npr. IZUM::MAJA_).

Zapis za kontinuirani izvor ne možemo da pohranimo ako nije ispunjeno potpolje *011e – Važeći ISSN* ili *011c – Interni broj kontinuiranog izvora* ili *011f – Neverifikovani ISSN*, odnosno ako je u ta potpolja unet nepravilan ISSN. Zapis ne možemo da pohranimo ni onda kada u uzajamnoj bazi podataka već postoji zapis za kontinuirani izvor sa istim ISSN brojem.

Za analitičku obradu kontinuiranih izvora mora da bude ispunjeno potpolje *011e – Važeći ISSN* ili potpolje *011c – Interni broj kontinuiranog izvora*.

2 Opis redaktorskih specifičnosti

Originalni zapis u ISSN bazi podataka

Originalni zapis u ISSN bazi podataka urađen je u formatu MARC 21 i katalogizovan u skladu s pravilima koja važe u ISSN mreži. Prilikom preuzimanja, podaci u zapisu iz ISSN baze podataka programski se pretvaraju u polja u COMARC/B formatu, a maska za unos ima podrazumevanu vrednost, s obzirom na kodirane podatke u zapisu.

Preuzimanje zapisa u odnosu na pojedinu vrstu građe

Pre preuzimanja zapisa treba proveriti da li zapis iz ISSN baze podataka odgovara publikaciji (npr. izdanje, godina, fizički oblik). Kada u ISSN bazi podataka postoji zapis samo za elektronski izvor, taj zapis ne preuzimamo i ne prerađujemo ga u zapis za štampani izvor.

Jezik katalogizacije

Jezik katalogizacije je različit u zapisima iz ISSN baze podataka, a prilikom konverzije, neke fraze na engleskom jeziku automatski se prevode na jezik nacionalnog COBISS sistema, a neke ostaju na stranom jeziku. U skladu s kataloškim pravilima, te podatke treba upisati na jeziku katalogizacije (npr. podaci u polju *215 – Fizički opis* i poljima *3XX – Blok napomena*).

Interpunkcija i dijakritički znaci

U formatu MARC 21 je upisana interpunkcija između pojedinih podataka, a u formatu COMARC/B veći deo interpunkcije dodaje se u zapis programski. Tamo gde je to moguće, interpunkcija je izbrisana nakon konverzije iz formata MARC 21 u format COMARC/B, a u nekim slučajevima to treba učiniti ručno.

Znak za sortiranje

Znake za isključivanje iz sortiranja i pretraživanja NSB/NSE (≠ – precrtan znak jednakosti) navodimo kod svih početnih određenih i neodređenih članova elemenata za pretraživanje, dakle, u odgovarajućim potpoljima polja *200* i *210* te u poljima bloka *4XX* i *5XX* (npr. ≠Der ≠Arbeiter, ≠L'≠amour, [≠La ≠prima indagine di Vivacqua]). Znake za isključivanje iz sortiranja i pretraživanja NSB/NSE u *3XX – Blok napomena* ne navodimo, jer polja nisu frazno indeksirana.

Transliteracija odnosno transkripcija

Kada katalogizujemo izvor na nelatiničnom pismu, proveravamo i popravljamo podatke koji su transliterisani, jer se za zapise u ISSN bazi podataka koriste drugačija pravila za transliteraciju odnosno transkripciju.

 © IZUM, 28. 11. 2025, BVK-NA-SR-364, V2.0

Polje 001

Kada se, nakon konverzije, u zapise za integrativne izvore, u potpolju *001c – Bibliografski nivo* prenese kod *»s« – serijska publikacija*, podatak promenimo u kod *»i« – integrativni izvor*.

U zapisu, koji je preuzet iz ISSN baze podataka, ne brišemo ili popravljamo podatak u potpolju *001e – Stari broj zapisa*.

Polje 010

Integrativni izvor istovremeno može da ima ISBN i ISSN. ISBN broj navodimo u polju *010 – Međunarodni standardni broj knjige (ISBN)*.

Polje 011

Od 2014. godine, iz zapisa u ISSN bazi podataka, u potpolje *011l – ISSN-L* prenosi se ISSN broj za povezivanje koji povezuje izdanja na drugim medijima. Taj broj ne brišemo.

Polje 100

Podaci o godini izdavanja u potpoljima *100c – Godina izdavanja 1* i *100d – Godina izdavanja 2* te o oznaci za godinu izdavanja u potpolju *100b – Oznaka za godinu izdavanja*, po pravilu su verodostojni u zapisima u ISSN bazi podataka, te zato te podatke menjamo samo onda kada ih dodatno proverimo.

Za serijske publikacije i kontinuirane integrativne izvore, u potpolju 100b – Oznaka za godinu izdavanja, koristimo kodove *»a« – kontinuirani izvor koji još izlazi*, *»b« – kontinuirani izvor koji je prestao da izlazi* ili *»c« – kontinuirani izvor nepoznatog statusa*.

Podaci u potpoljima *100c – Godina izdavanja 1 i 100d – Godina izdavanja 2* podudaraju se s podatkom u potpolju *210d – Godina izdavanja, distribucije itd*., osim u slučaju godišnjih izveštaja, kalendara itd., kada u potpoljima *100c – Godina izdavanja 1 i 100d – Godina izdavanja 2* navodimo godinu pokrivanja, a godinu izdavanja navodimo u potpolju *210d – Godina izdavanja, distribucije itd*.

Polje 101

Jezike kodiramo u potpoljima polja *101 – Jezik jedinice* i odredimo vrednost 1. indikatora. Kada je vrednost 1. indikatora »2« (jedinica sadrži prevode), u polje *300 – Opšta napomena* moramo dodati opštu napomenu o jeziku publikacije (npr. *Tekst na jezicima EU*, *Postoji i jezička varijanta na engl.* itd.).

Kada za kontinuirani izvor postoji prevod ili izdanje na drugom jeziku, koji ima sopstveni ISSN broj, jezik prevoda ili izdanja ne kodiramo u polju *101 – Jezik jedinice*, već navodimo podatke za povezivanje u polju *453 – Prevod ili izdanje na drugom jeziku*. Kada je opisivani kontinuirani izvor prevod, podatke o originalu navodimo u polju *454 – Original (kod prevoda)*.

Polje 110

Kod u potpolju *110b – Učestalost izlaženja* mora da se podudara s napomenom u polju *326 – Napomena o učestalosti*. Kada se u potpolje *110b – Učestalost izlaženja* prenese kod *»e« – dva puta mesečno*, moramo da ustanoviti da li izvor stvarno izlazi dva puta mesečno; ako je izvor dvonedeljnik, upotrebimo kod »*d« – dvonedeljno*. Kada izvor izlazi na pola godine, u potpolju *110b – Učestalost izlaženja* upotrebimo kod *»j« – dva puta godišnje.*

Ako nam je, zbog praćenja dotoka kontinuiranih izvora, potreban podatak o redovnosti izlaženja, ispunimo potpolje *110c – Redovnost*. Za referentne izvore, u potpolju *110d – Kod za vrstu građe* možemo da navedemo vrstu referentne građe (npr. *»i« – statistički pregled).*

Polje 135

Polje *135 – Elektronski izvori* sadrži kodirane podatke o elektronskim izvorima. U potpolju *135a – Vrsta elektronskog izvora*, kod tekstualnih elektronskih serijskih publikacija nalazi se kod *»d« – tekst*. Kada katalogizujemo veb strane, koristimo kod *»j« – online sistem ili servis*.

Kada je u potpolju *135b – Fizički oblik* naveden kod *»i« – online*, mora da bude ispunjeno bar jedno polje *856 – Elektronska lokacija i pristup* s vrednošću 2. indikatora *»0« – elektronski izvor*.

Polje 200

Kada ustanovimo da postoje manje promene u naslovu, u odnosu na kataloška pravila, u polju *200a – Stvarni naslov* zadržimo preneti podatak, a varijantne ili dodatne oblike naslova navedemo u *3XX – Blok napomena* i u odgovarajućem polju *5XX – Blok srodnih naslova*.

Podatak o odgovornosti odnosi se na bilo koju osobu ili korporaciju koja je doprinela nastanku intelektualnog ili umetničkog sadržaja opisivanog kontinuiranog izvora, odnosno njegovom izdavanju. Potreban je samo podatak o primarnoj odgovornosti.

U potpolju *200b – Opšta oznaka građe* navodimo izraz koji uopšteno pojašnjava vrstu građe. U COBISS sistemu važi dogovor da opštu oznaku građe upisujemo onda kada opisujemo izvor u neštampanom obliku (npr. *Elektronski izvor*).

Polje 207

Polje *207 – Kontinuirani izvori – numeracija* sadrži numeraciju i/ili vremenske oznake prve i poslednje sveske serijske publikacije, sa poznatim ili istraženim podacima. Kod integrativnih izvora na internetu takvi podaci obično ne postoje.

Vremenske oznake, odnosno datumi u polju *207 – Kontinuirani izvori – numeracija*, ne moraju da budu isti kao godina izdavanja u zapisu. Podatak o godini prve sveske u polju *207 – Kontinuirani izvori – numeracija* mora da bude isti kao podatak u potpolju *100c – Godina izdavanja 1*, a može da se razlikuje od podatka u potpolju *210d – Godina izdavanja, distribucije itd*. Takav primer su npr. kalendari koji izlaze u tekućoj godini za sledeću godinu.

 © IZUM, 28. 11. 2025, BVK-NA-SR-364, V2.0

Polje 210

Podatke o mestu izdavanja i izdavaču u zapisima preuzetim iz ISSN baze ne menjamo u potpolju *210a – Izdavanje, distribucija itd.* za serijske publikacije. Informaciju o promeni podatka navodimo kao napomenu u polju *300 – Opšta napomena* (npr. *Izdavač od br. 3 (2012) Abakus, Marburg*).

U potpolju *210d – Godina izdavanja, distribucije itd*. navodimo godinu izdavanja, s obzirom na na podatak o izlaženju (npr. *1999-*, *[195-]-2000)*. Podatak se podudara s podacima u potpolju *100c – Godina izdavanja 1* i potpolju *100d – Godina izdavanja 2*, a i polju *207 – Kontinuirani izvori – numeracija* onda kada kontinuirani izvor uključuje vremensku oznaku. Izvori, koji predstavljaju izuzetak, su godišnji izveštaji, kalendari, faksimili itd. Podaci u potpoljima *100c – Godina izdavanja 1* i *100d – Godina izdavanja 2*, takođe u polju *207 – Kontinuirani izvori – numeracija* predstavljaju, naime, sadržinsko pokrivanje izvora (npr. godina izveštavanja), dok se podatak u potpolju *210d – Godina izdavanja, distribucije itd*. odnosi na godinu izdavanja.

Polje 230

U zapisima za elektronske izvore, koji su dostupni na daljinu, podatak o vrsti izvora je obavezan. Podatak u potpolju *230a – Oznaka i opseg izvora* logično je usklađen s kodom u potpolju *135a – Vrsta elektronskog izvora*.

Polje 300

Kod elektronskih izvora obavezna je napomena o izvoru stvarnog naslova (npr. *Nasl. s nasl. ekrana*). Kod elektronskih izvora, koji su dostupni na daljinu, obavezno navodimo napomenu o datumu opisa izvora sa uvodnom frazom *Opis izvora dana.*

Kod serijskih publikacija obavezna je napomena o opisivanom primerku. U napomeni je objašnjeno po kom smo broju uradili bibliografski opis, a ako opis nije bio urađen po prvoj svesci, upotrebimo uvodnu frazu *Opis prema:*.

Polje 311

Napomene iz polja za povezivanje *452 – Drugo izdanje na drugom mediju*, *453 – Prevod ili izdanje na drugom jeziku* i *488 – Drugačije povezano delo* ne mogu se automatski ispisati, te zato napomenu navodimo u polju *311 – Napomena o polju za povezivanje* u tačno određenoj strukturi: Uvodna fraza: Ključni naslov srodnog kontinuiranog izvora = ISSN XXXX-XXXX (npr. Ima internet izd.: Mladina (Internet izd.) = ISSN 1580-5352).

Napomenu u polju *311 – Napomena o polju za povezivanje* možemo da upotrebimo i u drugim poljima zapisa za srodne kontinuirane izvore, onda kada je potreban precizniji opis odnosa.

Polje 326

U potpolju *326a – Učestalost* obavezno navodimo napomenu o učestalosti izlaženja. Napomena u polju 326 podudara se s kodom u potpolju *110b – Učestalost izlaženja.* Navodimo dogovorene izraze, npr. *Dnevno* (serijska publikacija koja izlazi dnevno), *Ažurno se menja i dopunjuje* (integrativni izvor koji se menja dnevno). Kada navodimo različitu učestalost u različitim periodima, ponavljamo polje *326 – Napomena o učestalosti*, a u potpolje *326b – Period* dodajemo i vremenski period za koji važi učestalost izlaženja iz potpolja *326a – Učestalost*.

Polje 337

Napomena o sistemskim zahtevima za elektronske izvore s neposrednim pristupom nije obavezna, osim ako je podatak naveden na izvoru (npr. *Sistemski zahtevi: Adobe Acrobat Reader*).

Blok 4XX

Odnos između opisivanog kontinuiranog izvora i sorodnih ili drugačije povezanih kontinuiranih izvora prikazan je posredstvom polja u bloku *4XX – Blok za povezivanje*. Ako postoje, podaci su obavezni za odnose u poljima *422 – Matična publikacija priloga*, *436 – Nastalo spajanjem _, _ i _, 446 – Deli se na _, _ i _, 447 – Spaja se sa _, _ i nastaje _, 440 – Nastavlja se kao, 444 – Preuzima ga*, *452 – Drugo izdanje na drugom medijumu*, *453 – Prevod ili izdanje na drugom jeziku*, *454 – Original (kod prevoda).* Za pravilno određivanje impakt faktora, npr. prilikom obrade serijske publikacije sa štampanim i elektronskim izdanjem, treba ispuniti polje *452 – Drugo izdanje na drugom mediju*.

Kod polja u 4XX – *Blok za povezivanje* određujemo vrednost samo 2. indikatora kojim označavamo da li želimo da iz polja generišemo ispis napomene. Ako je vrednost »1«, automatski se ispisuje napomena sačinjena od odgovarajuće uvodne fraze, naslova i ISSN broja, ako taj broj postoji. U poljima *452 – Drugo izdanje na drugom mediju*, *453 – Prevod ili izdanje na drugom jeziku* i *488 – Drugačije povezano delo* uvek koristimo vrednost »0«, a napomenu unosimo u polje *311 – Napomena o polju za povezivanje*.

U poljima u bloku 4XX – *Blok za povezivanje* možemo da ispunimo potpolja *x* i *a*. U potpolje *x* uvek unosimo ISSN broj ili interni broj srodnog kontinuiranog izvora, ako taj broj postoji. U potpolje *a* unosimo podatak, onda kada zapis za srodni kontinuirani izvor ne postoji u COBIB-u i kada u zapisu za srodni kontinuirani izvor, koji postoji u COBIB-u, nema podatka u polju *530 – Ključni naslov.* Potpolje *a* ispunjavamo i onda kada srodni kontinuirani izvor nema ISSN broj.

Polje 488

Polje *488 – Drugačije povezano delo* koristimo za povezivanje opisivanog kontinuiranog izvora s drugim kontinuiranim izvorom, onda kada podatak o tom odnosu nije pogodan za druga polja 4XX (npr. posebno izdanje). U slučaju da se s konverzijom zapisa iz ISSN baze podataka u polje *488 – Drugačije povezano delo* prenesu podaci koji odgovaraju drugim poljima *4XX – Blok za*

 © IZUM, 28. 11. 2025, BVK-NA-SR-364, V2.0

povezivanje (to je karakteristično posebno za podatke o izdanjima na drugom jeziku, na drugom mediju itd.), podatak ručno prenosimo u pravilno polje.

Blok 5XX

Kada su u zapisu iz ISSN baze ispunjena polja 512–517, proverimo da li sadrže podatke o varijantnim naslovima koji su navedeni na publikaciji, mada ne u glavnom izvoru podataka, te u polju *300 – Opšta napomena* navedemo odgovarajuću napomenu.

Polje 520

Polje *520 – Prethodni naslov* sadrži prethodni naslov integrativnog izvora, onda kada stvarni naslov u postojećem zapisu zamenimo novim naslovom. Ako je vrednost 1. indikatora »1«, napomena će biti sačinjena iz uvodne fraze "Prethodni naslov: " i podataka iz polja *520 – Prethodni naslov*. Ako postoji više prethodnih naslova, polje *520 – Prethodni naslov* ponovimo, a za vrednost 1. indikatora u ponovljenim poljima izaberemo »0«.

Polja 530, 531

Podaci u poljima *530 – Ključni naslov* i *531 – Skraćeni ključni* naslov su podaci za identifikaciju izvora koje navodi nacionalni ISSN centar; ove podatke u zapisu ne popravljamo, a takođe ih ne brišemo.

Polje 540

U polje *540 – Dodatni naslov koji daje katalogizator* unosimo oblike naslova koji nisu navedeni na izvoru (npr. *Rože in vrt* za stvarni naslov *Rože & vrt*).

Blok 7XX

Većinu kontinuiranih izvora tretiramo kao anonimna dela. Kod serijskih publikacija češća je korporativna odgovornost, kod većine saradnika reč je o sekundarnoj odgovornosti, a ređe o primarnoj odgovornosti.

Izvorni format MARC 21 u zapisu iz ISSN baze podataka ne pravi razliku između alternativne i sekundarne odgovornosti, te se zato podatak o alternativnoj odgovornosti programski prenosi u polja za sekundarnu odgovornost (702/712). Podatak o alternativnoj odgovornosti ručno prenosimo u odgovarajuća polja 701 odnosno 711.

Polja 71X

U zapisu, koji je preuzet iz ISSN baze podataka, u poljima 71X brišemo nazive korporacija, onda kada se pojavljuju u ulozi izdavača ili na neki drugi način ne odgovaraju kriterijumima za primarnu ili sekundarnu odgovornost.

Polje 802

U zapisu, koji je preuzet iz ISSN baze podataka, ne brišemo ili popravljamo podatak u potpolju *802a – Kod nacionalnog ISSN centra.*

Polje 856

U potpolju *856u – Jedinstvena lokacija izvora (URL)* ili *856g – Jedinstveni naziv izvora (URN)* moraju da budu navedeni aktuelni i aktivni linkovi. U zapisu za elektronski izvor, koji je dostupan na daljinu, mora da postoji bar jedno polje *856 – Elektronska lokacija i pristup* s vrednošću 2. indikatora *»0« – elektronski izvor*. Kada se iz ISSN baze podataka prenese više takvih polja *856 – Elektronska lokacija i pristup*, a pri tom su svi URL-ovi neaktivni, katalogizator izabere najrelevantniji URL te ga zajedno sa informacijom o neaktivnom linku navede u potpolju *856z – Javna napomena*. U potpolju *856z – Javna napomena* možemo da navedemo napomenu o ograničenoj dostupnosti (npr. *Pristup arhivu sa šifrom*), a u potpolju *8563 – Navođenje građe* navedemo napomenu o obimu (npr. *bibliografski indeks*).

Prvim indikatorom u polju 856 – *Elektronska lokacija i pristup* opisujemo način pristupa (protokol), a drugim indikatorom određujemo odnos između opisivanog kontinuiranog izvora u bibliografskom zapisu i elektronskog izvora na lokaciji navedenoj u polju 856 – *Elektronska lokacija i pristup*.

 © IZUM, 28. 11. 2025, BVK-NA-SR-364, V2.0